INPUT COLLEGEVOORSTEL WEERT ROERMOND TBV GEMEENTEN ML

Onderwerp: **Evaluatie pilot Voorzorg Midden-Limburg**
Zaaknummer: **18333-2018**
Datum: **10 november 2020**

---

besloten tot :

1. de evaluatie pilot Voorzorg Midden-Limburg vast te stellen;
2. op basis van de resultaten uit de evaluatie, de pilot Voorzorg structureel toe te voegen als voorziening in het sociaal domein in Midden-Limburg;
3. de dienstverleningsovereenkomst met de GGD Limburg-Noord voor onbepaalde tijd te verlengen;
4. de begroting te wijzigen conform de toelichting op de middelen.

Inleiding
In 2018 heeft het college besloten om een dienstverleningsovereenkomst aan te gaan met de GGD Limburg-Noord voor de uitvoering van de pilot 'Voorzorg Midden-Limburg' (zie bijlage 1). Dit in het kader van de transformatie van het sociaal domein.

In dit voorstel wordt u geadviseerd om op basis van de evaluatie van de pilot 'Voorzorg Midden-Limburg' de dienst structureel toe te voegen als voorziening in het sociaal domein.

Argumenten

1.1 De pilot Voorzorg Midden-Limburg is geslaagd
De resultaten uit de pilot (zie bijlage 2) laten zien dat Voorzorg de kwaliteit van zorg en ondersteuning verbetert en tevens leidt tot kostenreductie conform de doelstelling van het programma 'Beter met minder'. Samengevat zijn de volgende resultaten bereikt:

- Voor de pilot is afgesproken dat er 'elk jaar (2018, 2019 en 2020) gemiddeld 10 voorzorgtrajecten (a € 15.000,- per traject) starten voor de 7 deelnemende gemeenten gezamenlijk. In totaliteit 30 trajecten in 3 jaar. De looptijd van een traject is 30 maanden. De uitvoering van het laatste traject duurt tot 30 maanden na de start van het laatste traject, uiterlijk tot en met juni 2023. De evaluatie is gebaseerd op de instroomgegevens tot en met maart 2020. Gezien de doorlooptijd tot juni 2023, kan de laatste cliënt uiterlijk in december 2020 worden aangemeld.
- Voor de gemeenten Echt-Susteren en Leudal is de minimaal te verwachten instroom (2) behaald. Voor de gemeente Nederweert is de maximaal te verwachten instroom (2) behaald. Opvallend is dat de instroom in de gemeenten Maasgouw en Roerdalen hoger is dan verwacht (maximaal verwachte instroom is - op basis van de cijfers van CBS- voor beiden 2, de daadwerkelijk instroom is respectievelijk 5 en 3). De instroom van gemeente Roermond (4) is gelijk aan het minimaal aantal verwachte cliënten. De instroom van de gemeente Weert (6) is gelijk aan het maximaal aantal verwachte cliënten.
- Om de ontwikkeling per casus te kunnen volgen en aantonen is elke casus gedurende het traject gemonitord op basis van de volgende criteria:
    - Hechting en ouderschap
    - Gezondheid van kind, moeder en vader

- Ontwikkeling kind
- Levensloopontwikkeling moeder en vader
- Veiligheid
- Financiën
- Communicatie
- Informele steun en netwerk
- Gebruik van (andere) basis- of algemene voorzieningen

De individuele resultaten kunnen vanwege de regels met betrekking tot privacy niet gedeeld worden.

- Inhoudelijke resultaten

Vooraf dient te worden opgemerkt dat een VoorZorg traject 2,5 jaar duurt. De meeste trajecten zijn dus nog volop actief en in ontwikkeling, 3 trajecten zijn onlangs (mei 2020) opgestart.

Van de 24 aangemelde cliënten, zijn er 3 minderjarig. 12 cliënten zijn ongepland zwanger geraakt. Met alle cliënten is anticonceptie besproken en blijft het onderwerp van gesprek. Tot op heden is 1 cliënt een jaar na de start met VoorZorg, voor de 2e keer zwanger geraakt. 10 cliënten hebben in het verleden te maken gehad met kindermishandeling en/of huiselijk geweld. Daarnaast hebben 3 cliënten te maken met partner geweld in hun huidige relatie. Het aanwezige partner geweld en de gevolgen hiervan voor de betrokkenen en hun (toekomstige) kind, is uitvoerig onderwerp van gesprek geweest. De 3 relaties zijn verbroken en ouders hebben afspraken gemaakt over de omgangsregeling. In 5 gevallen is er sprake van schulden. De cliënten waren voorheen niet gemotiveerd voor ondersteuning op het gebied van financiën. Tijdens de contacten vanuit VoorZorg is hierop ingezet. 3 cliënten accepteerden vervolgens ondersteuning op financieel gebied n.a.v. de schulden (bijv. vanuit een budget beheerder) waardoor schulden afnamen en de financiële situatie verbeterd is.

Financiën is bij de meeste cliënten een belangrijk onderwerp van gesprek. 9 cliënten hadden bij aanvang van VoorZorg geen inkomen. Een aantal is financieel afhankelijk van hun ouders of van een uitkering. 6 cliënten hadden geen afgeronde opleiding of wilden stoppen met de opleiding. Ook hierbij werd door de verpleegkundigen ingestoken op het creëren van inzicht van de (financiële) uitdagingen door gebrek aan geld, met als doel te motiveren om een opleiding af te ronden of op te pakken dan wel om een baan te zoeken. Ook boden zij ondersteuning in de verkenningen en het praktisch organiseren van de benodigde stappen. Tot op heden startten 2 cliënten met een opleiding en maakten 4 cliënten hun opleiding alsnog af. 3 cliënten vonden een baan en 3 cliënten kregen ondersteuning om een (Wajong of Wia) uitkering aan te vragen.

6 cliënten rookten bij aanvang van het traject. 4 cliënten zijn met ondersteuning gestopt, 2 cliënten zijn geminderd naar 1 a 2 sigaretten per dag.

Bij het merendeel van de cliënten staken regelmatig onzekerheden de kop op met betrekking tot hun rol als ouder. Dit is inherent aan het ouderschap, echter het betreft kwetsbare ouders met over het algemeen een zeer beperkt sociaal netwerk. Dit maakt dat onzekerheden minder snel in gesprekken met familie of vriendinnen genormaliseerd worden. Het inzetten van VHT liet een duidelijke toename van zelfverzekerdheid en sociale vaardigheden zien waardoor het nemen van ouderlijke verantwoordelijkheid makkelijker mogelijk werd. Er wordt een groei in het ouderschap geconstateerd evenals een gezonde hechting tussen cliënt en kind in de casussen waarbij de cliënt reeds bevallen is.

Voor de uitgebreide toelichting op de resultaten wordt u verwezen naar de evaluatie (bijlage 2).

1.2 Voorzorg is bewezen effectief

VoorZorg is een opvoed-, leefstijl-, gezondheids- en ontwikkelingsondersteuningsprogramma, gericht

op jonge vrouwen tot 25 jaar die zwanger zijn van hun eerste kind en weinig of geen opleiding hebben genoten. Zij krijgen preventieve verpleegkundige ondersteuning tijdens hun zwangerschap en de eerste twee levensjaren van hun kind. VoorZorg bestaat uit een intensief schema van huisbezoeken uitgevoerd door speciaal daar voor opgeleide jeugdverpleegkundigen met ervaring in de Jeugdgezondheidszorg.
De huisbezoeken beginnen zo vroeg mogelijk in de zwangerschap (uiterlijk bij 28 weken zwangerschap) en gaan door tot het kind 2 jaar is. De frequentie ligt op gemiddeld twee bezoeken per maand, met verhoogde frequenties (wekelijks) in de eerste maand van het programma en tijdens de eerste zes weken na de geboorte. De belangrijkste doelstellingen van VoorZorg zijn:

- primaire preventie van kindermishandeling en ernstige ontwikkelingsproblemen bij jonge kinderen;
- verbetering van het zwangerschaps- en geboorteproces voor moeder en kind;
- verbetering van de gezondheid en ontwikkeling van het kind;
- verbetering van de persoonlijke ontwikkeling van de moeder en haar mogelijkheden voor opleiding en werk, zodat zij meer kan betekenen voor haar kind.

Doordat de interventie al start voor de geboorte is de rendementsperiode langer dan elke andere interventie in het sociale domein. Los van het aantoonbare financiële resultaat, is alleen al het voorkomen van persoonlijk leed een goede reden om de ondersteuning te blijven bieden. Tot slot is Voorzorg opgenomen in de Databank Effectieve Jeugdinterventies van het Nederlands Jeugdinstituut (NJI).[1]

1.3 Besparing op lange termijn

Uit alle onderzoeken blijkt dat de interventie op langere termijn een positief resultaat oplevert: minder uitgaven in het sociaal domein en verbetering van levenskwaliteit en zelfredzaamheid (zie bijlage X).

<u>Beter met minder</u>
Het plan ‘Beter met minder’ heeft als doel om de kwaliteit van de zorg voor Roermondse burgers kwalitatief te verbeteren en tegelijkertijd te leiden tot een kostenreductie. De hierboven genoemde resultaten dragen bij aan dit doel.

1.4 Voorzorg past in het ingezet beleid

De pilot heeft nogmaals bewezen dat Voorzorg passend is binnen de volgende plannen en programma’s:

- Beleidskader Sociaal Domein
- Programma Beter met minder
- Actieprogramma: Kansrijke Start
- Regiovisie aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling Noord- en Midden-Limburg
- Actieprogramma: Geweld hoort nergens thuis

1.5 Voorzorg maakt onderdeel uit van het actieprogramma Kansrijke Start

De Rijksoverheid roept gemeenten met klem op deel te nemen aan “Kansrijke Start: de 1e 1000 dagen” vanwege het belang en aangetoond rendement van vroegtijdige preventie. Voorzorg is een van de drie pijlers van Kansrijke Start, naast Nu Niet Zwanger en Ouderschapscursussen. De gemeente Roermond is in samenwerking met de andere gemeenten in Noord- en Midden-Limburg ook aan de slag met het actieprogramma Kansrijke Start.

2.1 Het voorstel is regionaal afgestemd

[1] https://www.nji.nl/nl/Databank/Databank-Effectieve-Jeugdinterventies/Erkende-interventies/VoorZorg

De voortgang van de pilot Voorzorg is gemonitord in het Preventie-overleg Jeugd Midden-Limburg, waarin alle Midden-Limburgse gemeenten en de belangrijkste partners in het voorliggende veld vertegenwoordigd zijn. In dit overleg hebben de gemeenten ambtelijk met elkaar afgesproken om de evaluatie voorzien van een positief advies voor te leggen aan de individuele colleges alsook voor te stellen om Voorzorg structureel toe te voegen aan het voorzieningenaanbod in het sociaal domein in de regio. Bovendien is de regio Noord-Limburg vanwege onder andere positieve resultaten in Midden-Limburg ook gestart met Voorzorg.

Kanttekeningen en risico's

1.1 De financiering en uitvoering is afhankelijk van het aantal deelnemende gemeenten
Voorzorg is een voorziening die vanwege de betaalbaarheid op een bepaalde schaalgrootte georganiseerd moet worden. In de pilot is gebleken dat de schaal van Midden-Limburg hier toereikend voor is. Dit betekent dat elke individuele gemeente akkoord moet gaan met thans voorliggend voorstel. Op dit moment zijn de besluiten van de andere gemeenten nog niet bekend.

Historisch overzicht
- Collegebesluit 'Dienstverleningsovereenkomst Voorzorg GGD Limburg-Noord' d.d. 3 juli 2018

Financiële gevolgen

Keuze Roermond : Gezien de hoogte van de besparingen op met name de kosten Jeugdhulp zou de financiële dekking van kosten ad € X voor Voorzorg en de overige structurele besparing ad € X (o.b.v. 3 gezinnen) vanaf 2021 e.v. uit de structureel begrote lasten voor bespaarde jeugdhulpkosten moeten kunnen komen. Dit leidt tot onderstaande begrotingswijziging.

Uitvoering en evaluatie
Indien het college akkoord gaat met dit voorstel wordt er een vervolgdienstverleningsovereenkomst afgesloten met de GGD.